

valné hromady, pokud jest označována za výkonnou nebo správní, končí usnesením, jest tedy omezena na usnášení. Představenstvo však jest exekutivním orgánem ve vlastním slova smyslu, ježto usnesení valné hromady konkrétně provádí, pokračujíc vlastně takto v činnosti valné hromady tam, kde přestala. Z toho plyne, že představenstvu se někdy přiznává výsostnějši postavení než valné hromadě, protože právě představenstvo rozhoduje o tom, jak se má usnesení valné hromady provést. Juristicky však jest jistě valná hromada nadřazena představenstvu. (Dokončení.)

Závěrečná usnesení

I. sjezdu právníků států slovanských:

Odbor I., otázka 1. (sjednocení obligačního práva ve státech slovanských):

1. Sjednocení obligačního práva ve slovanských státech je žádoucí, aby byly usnadněny jejich hospodářské styky a rozvoj práva v těchto zemích.

2. Sjednocení může býti prováděno jen postupně.

3. První etapa sblížení bude záležeti v sjednocení obligačního práva československého, jugoslovanského a polského uvnitř těchto států, přihlížejíc ke stavu, v kterém jsou sjednocovací práce v Československu a Polsku. Aby se urychlilo toto sblížení, bylo by žádoucí, aby se Jugoslavie, následujíc příkladu Polska, rozhodla připravit zvlášť ony části zákonníka, které se týkají práva obligačního.

4. Konečného sjednocení obligačního práva ve slovanských státech bude lze dosáhnouti v budoucnu na mezinárodních konferencích. Jest žádoucí, aby při tomto sjednocení bylo sjednoceno také obligační právo v jiných státech, které mají živé styky hospodářské se zeměmi slovanskými.

5. Budoucí sjednocení obligačního práva ve státech slovanských třeba připravovati těmito prostředky: rozvojem vědy srovnávacího práva slovanského, vzájemnou kritikou nových zákoníků slovanských, výměnou profesorů a studentů, organizací pravidelných sjezdů pro jednání o zvláštních otázkách z oboru obligačního práva, založením ústavů pro srovnávací právo slovanské při universitách ve státech slovanských a zřízením všeslovanského ústavu pro organizaci a soustředění těchto studií.

Odbor I., otázka 2. (sjednocení manželského práva ve státech slovanských):

Sjezd právníků slovanských států přihlížeje k tomu, že předpisy o manželství a rozvodu, platné dnes v Bulharsku, ČSR., Polsku a Jugoslavii, jsou velmi odlišné a si odporují, že zákonné předpisy těchto států velmi často se střetnou,

že následky těchto střetů jsou velmi škodlivé pro příslušníky jednoho státu slovanského, kteří uzavřeli manželství v jiném státě slovanském,

že sjednocení předpisů o manželství a o rozvodu, platných ve státech slovanských, je tou dobou velmi obtížné a

že je zapotřebí upravit tyto střety, vyslovuje přání a doporučuje slovanským státům, aby upravily jednotně normy o kolisi zákonů a judikatury v oboru předpisů o manželství a rozvodu.

Odbor I., otázka 3. (hypoteka na říční parníky):

Prvi kongres právníka slovenskih država: Uzimajući u obzir da rečna hipoteka nije po svojoj prirodi jedno čisto međuslovensko pitanje i da bi zbog njenog kosmopolitskog karaktera trebalo želeći da ova institucija bude organizovana na jednoj široj međunarodnoj bazi, obuhvatajući takodje i neslovenske države;

Imajući u vidu, sa druge strane, da slovenske države, usled njihovog položaja pribrežnih država na velikim evropskim plovničkim putevima, imaju naročiti interes da ovo pitanje bude rešeno u bliskoj budućnosti na jedan zadovoljavajući način;

Uzimajući u obzir da već postoji jedna međunarodna konvencija o rečnoj hipoteci, potpisana u Ženevi 9. decembra 1930. g. od tri slovenske države;

S obzirom na to da u ovom trenutku nijedna od slovenskih država nema specijalnog zakonodavstva o rečnoj hipoteci i da ovo stanje olakšava u velikoj meri stvaranje jednoobraznog prava, koje će moći da predje granice pomenute konvencije regulišući i materije, koje ona ostavlja u isključivu nadležnost nacionalnih zakonodavstava država ugovornica.

Izražava želju da rečna hipoteka bude uređena na jedan uniforman način u svima slovenskima državama uzimajući za bazu konvenciju, izradjenu od Konferencije za unifikaciju rečnog prava održane u Ženevi 1930 g., »O upisu brodova unutrašnje plovidbe, stvarnim pravima na te brodove i drugim materijama koje su sa time u vezi«.

(I. sjezd právníků států slovanských v Bratislavě v uvážení, že hypotéka na lodích říčních svou povahou není otázkou čistě mezislovanskou a že vzhledem k jejímu širšímu mezinárodnímu rázu jest si přát, aby tato instituce byla upravena na širším základě mezinárodním, zahrnujícím i státy neslovanské;

shledávaje však naproti tomu, že státy slovanské v důsledku své polohy při velikých plavebních cestách evropských mají zvláštní zájem na tom, aby tato otázka byla vyřešena v blízké budoucnosti uspokojivým způsobem;

dále v uvážení, že již existuje mezinárodní úmluva, týkající

se hypotéky na lodích říčních, podepsaná v Ženevě dne 9. XII. 1930 třemi státy slovanskými;

konečně v uvážení, že tou dobou žádný ze slovanských států nemá zvláštní zákonné úpravy hypotéky na lodích říčních a že tato skutečnost značnou měrou usnadní vypracování jednotného práva, jež bude moci přesahovati rámec zmíněné úmluvy tím, že upraví jednotně také otázky, jež tato úmluva ponechává výlučné kompetenci národních zákonodárství smluvních států;

projevuje přání, aby hypotéka na lodích říčních byla upravena jednotným způsobem ve všech státech slovanských na podkladě úmluvy, jež byla vypracována konferencí pro sjednocení plavebního práva, konanou v Ženevě v roce 1930, jež týká se immatrikulace lodí vnitrozemských, věcných práv na těchto lodích a jiných otázek s tím souvisejících.)

Odbor II. (Jednotná úprava směnečného práva podle ženevských konvencí):

I. sjezd právníků států slovanských, se zřetelem k mezinárodnímu významu úpravy dané otázky, usnesl se na této resoluci:

1. Žádoucí jest ratifikovati konvence (nebo přistoupiti k nim) v době co možno nejkratší;

2. žádoucí jest, aby bylo použito t. zv. rezerv (výhrad) podle druhé přílohy první konvence v míře co nejmenší, a aby slovanské státy se předem dohodly o způsobu a o objemu použití toho;

3. žádoucí jest, aby také otázky směnečného pospoje, kterých se ženevské konvence nedotýkají, byly upraveny v zúčastněných státech slovanských způsobem shodným.

Odbor III. (Jednotná úprava předpisů o exekuci, nuceném narovnání a konkursu ve státech slovanských):

Gospodarsko zblížavanje slovenskih država traži što jedinstvenije uredjenje izvršnoga prava, naročito, pak izvršnih naslova. Kongres si je svestan, da razne zapreke stoje na putu tome izjednačavanju i da je zato potrebno postepeno ih uklanjati.

Pre nego dodje do toga izjednačenja preporučuje se da slavenske države, u svrhu njihova gospodarskog zblížavanja omoguće izvršenje na osnovu uzajamno ravnopravnim proglašenih ovršnih naslova.

(Hospodářské sblížení států slovanských žádá pokud možno jednotnou úpravu exekučního práva zvláště co do titulů. Sjezd si však uvědomil, že blízkému provedení této jednotné úpravy stavějí se v cestu různé překážky, které je nutno postupně odstraňovati. Dříve, než k zásadnímu sjednocení dojde, doporučuje se v zájmu hospodářského sblížení slovanských států, aby tyto státy umožnily vzájemnou vykonatelnost exekučních titulů, které budou vzájemně uznány za rovnocenné.)

Odbor IV., otázka 1. (Odpovědnost za jednání provedené na rozkaz představeného):

Trestná jednání, spáchaná na rozkaz představeného, nechť jsou jen tehdy uznána za beztrestná, kde právní řád výslovně stanoví závaznost rozkazu. Takové zákonné ustanovení se doporučuje pro ty případy, v nichž třeba chrániti existenci státu nebo veřejný pořádek.

Soudu buď dána možnost v případech hodných zvláštního zřetele trest zmírniti nebo od trestu upustiti.

Odbor IV., otázka 2. (Potřeba a rozsah sjednocení trestního práva ve státech slovanských):

Kongres po pitanju potrebe i razloga unifikacije krivičnog prava slovenskih država izjavljuje želju:

1. Da u interesu usavršavanja krivičnog prava slovenskih država i njegovog dubljeg prilagodjavanja opštem slovenskom pravnom duhu, kao i u interesu omogućenja zajedničke organizovane slovenske saradnje u internacionalnoj unifikaciji i u interesu slovenskog duhovnog zbližavanja, vlade slovenskih država u što skorijem vremenu pristupe postepenoj unifikaciji svojih krivičnih prava;

2. da se rad na unifikaciji otpočne izradom projekta jedne zajedničke multilateralne konvencije o ekstradiciji i međunarodnog krivičnog prava shodno planu rada Bureau-a International pour l'unification du droit criminel.

(Sjezd v otázce potřeby i rozsahu unifikace trestního práva ve slovanských státech projevuje přání: 1. aby v zájmu zdokonalení trestního práva států slovanských i jeho vnitřního přizpůsobování všeobecnému slovanskému právnímu duchu, jakož i v zájmu umožnění vzájemné společné organisované slovanské spolupráce na mezinárodní unifikaci i v zájmu slovanského duševního sblížení, vlády slovanských států v době co nejbližší přistoupily k postupné unifikaci svých trestních práv; 2. aby se práce na unifikaci počala vypracováním návrhu společné multilaterální konvence o extradici i mezinárodním trestním právu shodně s pracovním plánem Bureau International pour l'unification du droit criminel.)

Odbor IV., otázka 3. (Doporučuje se účast občanského živlu v trestním řízení států slovanských):

Uváživše, že v přítomném čase systém porotních soudů jeví sklon k soudu kmetskému a že tuto reformu je dlužno považovati za prostředek přechodný, předurčený ke zřízení výlučně odborných soudů, zvláště v těch oblastech, ve kterých účast občanského živlu v rozhodování trestním vyplynula z tradice národní;

uváživše, že žádné ze čtyř právních státních oblastí, reprezentovaných na sjezdu neexistují národní tradice, přimlouvající se ve prospěch občanského živlu a přijímající za vlastní vývody, rozvedené v referátu prof. Rappaporta,

vyslovujeme názor, že nelze doporučiti účast občanského živlu v trestním soudnictví.

Odbor V., otázka 1. (Jednotné zásady o nabývání státního občanství a domovského práva ve státech slovanských):

I. zjazd prawników państw Słowiańskich

1. uważa za požądane i zaleca ujednostajnienie przepisów ustawowych o nabywaniu i utracie obywatelstwa państwowego;

2. powoduje komisją składającą się z referenta i koreferentów z prawem kooptacji lub substytucji celem wypracowania projektu unifikacji norm prawnych o obywatelstwie państwowem;

3. przytem uważa za szczególnie ważne, aby kwestja nabywania i utraty obywatelstwa państwowego kobiet bądź pozostających obecnie, bądź będących w przeszłości w związku małżeńskim była rozstrzygnięta sprawiedliwie i stopniowo w państwach słowiańskich.

Odbor V., otázka 2. (Soudnictví administrativní):

1. Předpokladem zdárné činnosti a usnadnění funkce správních soudů jest řádně upravené a proti nečinnosti úřadů účinně chránící správní řízení, čímž se nejen nepřímou omezuje počet stížností k správním soudům, nýbrž také usnadňuje judikatorní činnost těchto soudů.

2. Správní soudnictví vykonávané zvláštními soudy správními buď zachováno na dosavadních osvědčených principech ve státech slovanských.

Při tom buď usilováno — pokud to neohrožuje nutnou volnost a rychlost správy — aby

a) bylo výminek z generální klausule kompetenční stanoveno co nejméně,

b) byla veřejná subjektivní práva ať materiální či formální v zákonodárství i aplikaci práva uznávána v rozsahu co největším a aby bylo postaráno o to, aby procesní práva stran byla dostatečně chráněna i tam, kde správní úřad rozhoduje podle volného uvážení,

c) aby bylo postaráno o účinné garancie, aby správní úřad provedl včas důsledky nálezu správních soudů.

Zda mají býti zřízeny i nižší správní soudy, jakož i zda vedle všeobecného tribunálu správně soudního mají býti zřízeny i správní soudy kausální, jest v každém státě hlavně závislo na rozsahu a povaze agendy všeobecného správního soudu.

Budou-li zřízeny nižší správní soudy, doporučuje se organizovati je podle možnosti, jako soudy z odborníků.

Odbor VI. (Hospodářská spolupráce států slovanských):

I. sjezd právníků slovanských států vycházejí z úvahy, že velké hospodářské celky, umožňující zintenzivnění a racionalisaci hospodářských styků, jsou s to ve světovém hospodářství účinněji pracovati pro rozvoj svých hospodářských sil a ve vědomí, že slovanské státy téměř se 70 miliony obyvatel (kromě Ruska) mohly by vzájemnou hospodářskou spoluprací zvýšiti rychleji svůj blahobyt a kulturní pokrok, doporučuje vládám slovanských států, aby

se snažily dohodnouti se o programu hospodářské spolupráce, který by soustavně prováděly.

Společná spolupráce by měla zahrnovati:

1. Všechna hospodářská odvětví, zejména zemědělství, průmysl, živnosti, obchod, dopravu, peněžnictví a cizinecký ruch; jejich národní organizace necht' pečují návštěvami a konferencemi o vzájemné poznávání svých poměrů a podporují snahy o odborný pokrok. K tomu budiž předpracováno vysíláním dorostu na zemědělské, technické a obchodní školy a jiná studia do ostatních států slovanských, podporováním a pěstěním vzájemné turistiky, jakož i účelnou hospodářskou propagací.

2. Prohlubování vzájemného obchodu tím, že společné obchodní komory a jiné povolané hospodářské ústavy a družstevní i průmyslové organizace budou studovati obchodní možnosti, navazovati přímé styky a pečovati o odstranění překážek obchodu (zejména také dohodami průmyslových neb družstevních organizací) a tyto možnosti budtež právně zabezpečeny a stabilisovány oboustrannými obchodními, případně kontingentními smlouvami a jinými mezistátními dohodami, zejména dohodami o zamezení dvojího zdanění a p., poskytujícími co největší přípustné výhody pro zboží i příslušníky jiných slovanských států.

3. K usnadnění vzájemného obchodu budiž usilováno o nejširší spolupráci ve všech oborech dopravy, kterou lze provéstí přizpůsobením dopravních i tarifních předpisů a tím i racionalisací provozu.

4. Ke zjednodušení a zabezpečení obchodních styků podstatně přispěje přizpůsobení, případně sjednocení právních norem v oboru práva obchodního, směnečného i šekového, jakož i v oboru celním.

5. Stejně je žádoucí úzká spolupráce peněžních ústavů i úvěrových organizací, zejména také Národních bank.

6. Pro velký význam mezinárodních akcí doporučuje se společný postup při jednáních v mezinárodních organizacích a na mezinárodních konferencích.

Odbor VII. (Společný základ historie slovanského práva):

1. Zjazd prawników państw słowiańskich po rozważeniu problemu społecznych podstaw słowiańskich praw zaleca:

1. aby v každem z państw słowiańskich utworzona została przynajmniej w jednym z uniwersytetów katedra historii praw słowiańskich narodów przy katedrze historii prawa narodowego (krajowego);

2. aby przy badaniu historii praw słowiańskich zwrócona specjalną uwagę na rozwój prawa słowiańskiego w czasie do X. wieku na podstawie współczesnych źródeł;

3. w tym celu zaleca się wydanie zbiorowe wszystkich pomników prawa oraz źródeł z tego czasu (Monumenta historiam iuris slavici antiquissimi illustrantia);

4. przy studjowaniu historii prawa poszczególnych słowiańskich narodów należy zwrócić specjalną uwagę na ich wzajemne stosunki i ich wzajemne wpływy na siebie;

5. zależy poświęcić specjalną uwagę zbadaniu recepcji obcych praw u narodów słowiańskich oraz oddziaływania praw słowiańskich na ziemi innych narodów;

6. należy zwrócić szczególną uwagę na zebranie prawa zwyczajowego i prawnych zwyczajów jakoteż wszelkich objawów społecznych, mających znaczenie dla prawa u wszelkich narodów słowiańskich.

Odbor VIII. (Jednotná úprava mezinárodního soukromého a procesního práva ve státech slovanských):

I. Prvi kongres pravnikov slovanskih držav uvideva, da je nujno potrebno, da se uredi enotno mednarodno zasebno pravo v slovanskih državah. Enotna ureditev naj se izvede oziraje se na poljski zakon z dne 2. augusta 1926 št. 581, na določbe §§ 1318 až 1363 nač. čsl. o. d. z. — a (iz l. 1931) in na referate, podane na prvom kongresu. Izdelava osnutka se povori komisiji, izvoljeni po VIII. sekciji kongresa, v kateri bodo po tri člani (jeden glavni poročevalec in po dva sporočevalca), izbrani izmed pravnikov bulgarske, češkoslovaške, jugoslovanske in poljske države. Komisija naj izdela in objavi tiskano svoj načrt v dveh letih in ga predloži bodočemu kongresu pravnikov slovanskih držav v posvetovanje.

II. Ista komisija naj pripravi tudi načrt enotne ureditve t. zv. mednarodnega procesnega prava in ga predloži bodočemu kongresu.

III. Prvi Kongres pravnikov slovanskih prosi, da bi vlade bulgarska, češkoslovaška, jugoslovanska in poljska učinkovito podpirale delo izvoljene komisije in da bi premišljale, na kak način bi se mogli uvesti rezultati njenega dela čim preje v praktično uporabo.

(I. První sjezd právníků států slovanských uznává, že je nutná potřeba co nejrychleji jednotně upravití mezinárodní právo soukromé ve státech slovanských. Jednotná úprava nechť se provede se zřetelem k polskému zákonu ze dne 2. srpna 1926 č. 581, k ustanovením §§ 1318—1363 osnovy čsl. zákoníka obč. (z roku 1931) a k referátům podaným na I. sjezdě. Vypracováním osnovy se pověřuje komise zvolená VIII. sekcí sjezdu, ve které bude po třech členech (jednom zpravodaji a dvou spoluzpravodajích), vybraných z právníků státu bulharského, československého, jihoslovanského a polského. Komise nechť vypracuje a uveřejní tiskem svůj návrh do dvou let a předloží jej potom budoucímu sjezdu právníků států slovanských k projednání. — II. Táž komise nechť též připraví návrh jednotné úpravy t. zv. mezinárodního práva procesního a předloží případně jednotlivé otázky k projednání budoucímu sjezdu. — III. I. sjezd právníků států slovanských se přimlouvá,

aby vláda bulharská, československá, jihoslovanská a polská podporovaly co nejúčinněji práce zvolené komise a uvážily, jakým způsobem by mohlo býti výsledků její práce co nejdříve prakticky použito.)

Odbor IX. (Poměr církve ke státu ve státech slovanských):

Pârviat Kongres na pravnicite v slavjanskite dâržavi namira, če otnošeniato meždu dâržava i cârkva trebva da se uredi nasporred tehните sobstveni uslovia i nuždi, vaz osnova na vzaimno sâtrudnicestvo i sporazumenie meždu dâržavata i cârkvata, i v osašttestviavane principa »svobodna cârkva v svobodna dâržava«.

(Sjezd právníků států slovanských vychází z úvahy, že poměr mezi státem a církví musí býti upraven podle jejich zvláštních podmínek a potřeb, ve vzájemné spolupráci a dohodě státu a církve, u provádění zásady »svobodná církev ve svobodném státě«).

Odbor X. (Jak dalece se doporučuje omezení vlastnického práva):

1. Omezení soukromého vlastnictví ku předmětům nutné potřeby individuální, pokud vlastnictví to patří osobám, které mají předměty jen pro svou nutnou potřebu, je vůbec vyloučeno.

2. U všech ostatních předmětů doporučuje se omeziti soukromé vlastnictví, pokud toho veřejné zájmy vyžadují, nejdále jen k té hranici, při které zůstává vlastníkovu vždy ještě obecná hodnota věci neb alespoň užitky věci.

Ze zájmů soukromých možno připustiti omezení jen v nutných, nevyhnutelných případech, a to vždy jen proti náhradě obecné hodnoty.

Jen ve výjimečných případech lze, a to jen ze zájmů veřejných, připustiti omezení soukromého vlastnictví i nad tuto hranici, t. j. připustiti úplné zrušení soukromého vlastnictví se zřízením soukromého vlastnictví pro jinou osobu, dostane-li se původnímu vlastníku náhrada obecné hodnoty v jiné formě: Na př. při vyvlastnění bez náhrady zvýšením ceny zbylé části.

3. Buďtež dožadány sociologické spolky států slovanských o dobrozdání o vlastnictví podnikatelského kapitálu; výsledek buď předložen nejbližšímu právníckému sjezdu.